

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Hæreticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

Hi eisdem fere pœnis, quibus Judæi, subjacent. Nam Meschitas extruere vetantur; *Clem. un. de Judæis.* simulacra extruentes, dejiciuntur & morte afficiuntur; *c. non solum. 28. qu. 1.* mancipium Christianum habere prohibentur; *c. Judæi. 5. de Judæis.* honoribus & dignitatibus removentur; *c. cum sit. 16. c. ex speciali. 18. eod.* distincto à Cristianis habitu incedere jubentur; in die passionis Dominicæ in publicum prodire vetantur; *c. in nonnullis. 15. eod.* Christiani ab eorum communione sub pœna censuræ Ecclesiasticæ abstinere jubentur; *c. sæpe. c. seq. 28. qu. 1.* nisi cum eis, ad fidem Christianam convertendi gratiâ vivant; *c. quam sit. eod.* Eis subsidium tempore belli dantes, prohibitas merces, ut arma vendentes, curam eorum navium gerentes, excommunicantur, bonorum privatione mulctantur, capientium servi fiunt. *c. ita. 6. c. significavit. 11. c. quod olim. 12. c. ad liberandum. 17. eod.*

De Hæreticis.

T I T. VII.

HÆreticus (ab hæresi, id est, electione dictus), est qui sibi eligit doctrinam singularem, & à sensu Catholicæ Ecclesiæ alienam; *c. hæresis. 24. qu. 3.* eamque pertinaciter defendit. *c. qui in Ecclesia. 24. qu. 3.*

Non ergo Hæreticus censendus, qui sententiam suam quamvis falsam atque perversam, nullâ pertinaci contentione defendit; præsertim, quam non audaciâ suæ præsumptionis pepererit, sed à seductis atque in errorem lapsis parentibus accepit; & veritate, quam sollicitè quærit, inventâ, corrigi paratus. *c. dixit Apostolus. 24. qu. 3.*

Tria ergo, ut quis possit puniri ut Hæreticus, requiruntur: 1. Falsum eum dogma tueri, & ita in articulis fi-

R

dei,

dei, & contra Ecclesiæ decreta errare: *c. ad abolendam. hic.* 2. Scienter errare, & ita perversæ esse voluntatis: *c. hereticus. 24. qu. 3.* 3. Pertinaciter errorem defendere, nec corrigi velle. *c. qui in Ecclesia. c. schisma. 34. can. hæc est fides. 14. qu. 3. c. damnamus. in verb. pertinaciter. de Sum. Trinit.* His adde, 4. Fuisse baptizatum. Siquidem Pagani, Judæi, alieni à fide, non sunt Hæretici.

Dubii in fide etiam infideles & hæretici dicuntur, *in. c. 1. hic.* sed ita demum si in tali dubitatione animi habuerint firmitatem, & pertinaciam, ob quam in illa dubitatione perseverarunt. *Ionn. Andr. add. c. 1.*

Hæreticorum licet una sit vanitas, *c. excommunicamus. 13. c. pen. hic.* & adversus Dei Ecclesiam conspiratio, *c. quidam autem. in fin. 24. qu. 3.* tamen quia quidem una est veritas, errandi tamen à scopo plures viæ; eorum variæ & diversæ sunt sectæ. *Quas vide c. quidam. 14. qu. 3. d. c. excommunicamus. hic. l. Arriani. C. eod. Nov. 109. August. lib. de heret.*

Nomina habent, vel *ab Auctore sectæ*; ut Manichæi à Mane; Eutychniani, ab Eutyche; Menandriani, à Menandro; Nicolaitæ, à Nicolao; & alii: vel à *causis, quas eligendo instituerunt*; ut Aquarii, Alogii, Anthropomorphitæ, & alii. *d. c. quidam autem. 24. qu. 3.*

Hæretici ut inquirantur & extirpentur, *ordinariè* ad singulos Episcopos per suas Dioceses pertinet; *d. c. excommunicamus. 13. §. adjicimus. hic.* remissius si agant, alii idonei, eis Episcopatu remotis, in eorum locum substituantur: *d. c. excommunicamus. §. fin. Extraordinariè* ad inquisitores hæreticæ pravitatis, à summo Pontifice, ad hoc, ut adversus hæreticos, vel conjunctim cum Episcopis, vel soli, secundum formulam à jure iis definitam, procedant, constitutos. *c. cum officium. 1. hic. in 6. c. ut omissa. 12. c. per hoc. in 6.*

Ad Iudices seculares regulariter notio hujus criminis, cum merè sit Ecclesiasticum, non pertinet: *c. ad abolendam.*

lendam. hic. sed tenentur Ecclesiasticorum sententias exequi
c. ut inquisitionis. 18. hic. in 6. nullo in contrarium statu-
 to obstante. *c. statutum. 9. eod. in 6.*

Proceditur contra hæreticos, eorumque receptores,
 fautores & defensores, nec non de hæresi suspectos, cum
 eis communicantes; *c. didicimus. 31. §. invenimus. & c.*
schisma. 24. qu. 1. cum & illi hæreticis connumerentur:
c. excommunicamus. 13. §. credentes. & c. pen. & fin. hic.
c. 2. §. heretici. c. ut officium. 11. c. accusatus. 8. §. Sacer-
dotes. eod. in 6. simpliciter, de plano, & absque Advocato-
 rum ac judiciorum strepitu & figura. *c. statuta. 20. hic. in*
6. ubi Gloss.

Admittuntur in inquisitione facienda testes excommu-
 nicati, socii criminis: modo, ex verisimilibus conjectu-
 ris, testium numero, personarum tam deponentium
 quam eorum contra quos deponuntur, qualitate, aliisque
 circumstantiis, falsum dicere non præsumantur. *c. in fidei*
favorem. 5. & c. accusatus. 8. §. 2. licet. hic. in 6. Quod
 & in Simonia crimine, aliisque quibusdam, ad eorum de-
 restitutionem receptum. *ut in c. 1. de testib. in 6. c. tanta est*
labes. 7. de Simonia.

De hæresi convicti, & *vivi*, & *mortui*, variè puniun-
 tur.

Mortui; excommunicantur; *c. final. 24. qu. 2.* eorum
 bona confiscantur, *c. accusatus. 8. §. in eo verò. hic.* nec
 filiis orthodoxis reservantur, *c. urgentis. 10. hic.* sepultu-
 ra Ecclesiastica ipsis denegatur, *c. nec quisquam. §. creden-*
tes. vers. sanè Clerici. 24. qu. 2. fac. c. Ecclesiam. 27. &
seq. de consecrat. dist. 1. nisi absolvantur: *c. ex parte. 15.*
in fin. & c. sacris. 12. de sepultur. c. 1. & 2. 24. qu. 1. se-
 pulti Ecclesiasticè, exhumantur: *d. c. sacris.* qui eos sepe-
 livit, excommunicatur, nisi propriis manibus publicè
 extumulet, eosque terræ projectos relinquat, non absol-
 vitur. *c. quicumque hæreticos. hic. in 6.* pollutum cœme-
 terium reconciliatur. *c. consulisti. 7. de consecr. Eccles.*
vel. alt.

Vivi puniuntur, & in persona, sive propria, sive liberorum; & bonis.

In persona propria, quod excommunicantur, c. ad abolendam. 9. c. excommunicatus. 12. c. pen. hic. & unà cum scriptis damnantur, c. fraternitatis. 4. hic. c. nullus. 3. qu. 4. iis subjecti, à debito fidelitatis, domini, & obsequii, absolventur, c. absolutos. hic. eorum liberi à potestate patria liberantur; c. quicumque. §. illorum. eod. in 6. à conciliis & officiis publicis removentur, c. cum quibus. 24. qu. 3. c. excommunicantes. §. credentes. hic. c. 2. §. hæretici. eod. in 6. acta illorum rescinduntur; c. I. de schism. ad agendum, c. fin. c. excommunicamus. 13. §. credentes. hic. testimonium dicendum, accusandum, d. c. excommunicantes. §. credentes. c. definivimus. 1. 4. qu. 1. testandum, c. excommunicamus. hic. contrahendum, c. omnis, qui recedit. & can. 26. qua dignior domus. 24. qu. 1. c. clericus. c. cum quibus. 24. qu. 3. patrocinium, si sunt Advocati, præstandum, d. §. credentes. non admittuntur.

In persona liberorum; quod illi ipsis succedere, licet sint orthodoxi, nequeant: c. vergentis. 10. §. ne hujusmodi. hic. quod usque ad secundum lineæ paternæ, ad primum lineæ maternæ gradum, eorum filii, ad beneficium Ecclesiasticum, vel officium seculare, non admittantur; nisi parentes ante mortem se emendaverint. c. statutum. eod. in 6.

In bonis; cum acquirendis; quod ad hæreditatis successionem non admittantur, d. c. excommunicantes. §. credentes. c. excommunicamus. tum acquisitis; quod ea & cum iis dotes uxorum, quæ, scientes eos esse hæreticos, ipsis nupserunt, c. decrevit. hic. in 6. ipso jure confiscantur; & si Clerici sint, Ecclesiæ, à qua stipendia perceperunt, si Laici, fisco Principis temporalis adjudicantur c. excommunicatus. 13. §. damnati. hic.

Confiscationis tamen executio, vel bonorum ipsorum occupatio, per Principes, aut alios fieri non debet, antequam per Episcopum loci, vel aliam personam Ecclesiasticam, super hoc potestatem habentem, sententia super eodem

dem crimine fuerit promulgata. *c. cum secundum eod. in 6. & d. c. vergentis. 10. hic. c. excommunicatus. §. damnati. eod.*

Prædictas pœnas, ut & quod iudici seculari, animadversione debitâ puniendi, alioqui relinquuntur, effugiunt, continuo post erroris deprehensionem, ad fidei Catholicæ unitatem recurrendo, & errorem suum ad arbitrium Episcopi regionis publicè abjurando, satisfactionemque congruam exhibendo; *c. ad Apostolicum. hic. c. super eo. eod. in 6. c. statutum. 15. §. fin. hic. c. ad abolendam. 9. eod.* Qui enim parati sunt erroris correctionem accipere, non sunt hæretici. *c. 19. dixit Apostolus. 24. qu. 5.*

Suspecti tantum de hæresi eisdem pœnis subjacent, nisi & hi ad arbitrium Episcopi, juxta considerationem suspicionis, qualitatisque personæ, propriam innocentiam congruâ purgatione monstraverint. *d. c. ad abolendam. §. qui verò inventi.*

Qui post erroris abjuramentum, & postquam proprii Episcopi examinatione se purgaverint, in abjuratam hæresin recidisse deprehenduntur; seculari iudicio, ut & Hæretici pertinaces, sine ulla penitus audientia sunt relinquendi. *d. c. ad abolendam. §. illos quoque. & ibi Gloss. ad verb. audientia. hic. c. accusatus. 8. eod. in 6. d. c. ad Apostolicam.*

In hæresin recidisse, id est relapsi censentur, tripliciter. *Primò* ex fictione juris, illi, qui de hæresi vehementer suspecti, non convicti, hæresin abjurarunt; non qui levi suspicionem in crimen inciderunt; qui quidem gravius, sed non pœnâ relapsorum puniendi: *c. accusatus. 8. in princ. & §. si autem. 1. hic. in 6. Secundò*; qui culpabiles in uno articulo fidei inventi, vel in uno Ecclesiæ Sacramento, vel secta, in alterius articuli, Sacramenti, vel sectæ hæresin inciderunt. *d. c. accusatus. 8. §. cum verò. Tertiò*, qui post absolutionem vel abjuramentum, hæreticos visitat, sibi associat, favet. *d. c. accusatus. 8. §. ille quoque.*

Hæretici pertinaces, & relapsi, quibus jura indulgent, ne Laicorum manibus relinqui possint, in carcerem

perpetuum ablegantur, vel muro, pœnitentiam erroris acturi, includuntur. *c. excommunicamus. 2. §. fin. ubi Gloss. & Abb. hic.*

Quæ pœna hodie, arbitrio Iudicentis, si ei visum fuerit, in aliam mitiorem mutari potest. *c. ut commissi. hic. in 6. d. c. excommunicamus. §. 2. ubi Abb.*

De Schismaticis.

T I T. VIII.

Sequitur de Schismaticis; quia omnis hæreticus est Schismaticus: sed non omnis Schismaticus hæreticus. *c. inter hæresim. 24. qu. 3.*

Schismatici (à schismate, id est, scissura, dicti. *c. 34. schisma. 24. qu. 1.*) sunt qui se ab universali Ecclesia per inobedientiam dividerunt. *d. c. 14. schisma. d. c. inter hæresim.*

Dico *ab universali Ecclesia*. Nam, qui à dogmate, contrarium Ecclesiæ tenendo recedunt, hæretici sunt; schismatici autem tantum illi, qui à Prælato universali & ejus Ecclesia Catholica recedunt; *d. c. inter hæresim.* Ecclesiam Dei & corpus ejus lacerantes. *ut dicitur in c. de Liguribus. 23. qu. 5. c. advocavit. c. ubi. 24. qu. 1.*

Unde hi sine justitia, caritate & mercede sunt; *c. ubi sana fides. 24. qu. 1.* Spiritum Sanctum, *c. loquuntur. 24. qu. 1.* & omnem potestatem in rebus Ecclesiasticis amittunt; quia foris sunt extra Ecclesiam. *c. 31. didicimus. 24. qu. 1. c. 1. hic. c. alienationes. 12. qu. 2.*

Proinde ordinationes, beneficiorum collationes, rerum Ecclesiasticarum alienationes, per illos factæ, sunt irritæ; *c. 1. hic. c. ordinationes. 9. qu. 1.* ab iis ordinati ab officio repelluntur; nisi cum iis dispensaverit is, qui dispensandi potestatem habet. *c. 2. hic.*

Eam habet tantum summus Pontifex, si scienter à schismatico sunt ordinati: si ignoranter; quilibet discretus Prælatus. *c. 1. & 2. de ordin. ab Episc. qui res ign. Episc. d. c. ordinationes. 9. qu. 1. fac. c. 1. si quis à simoniacis. 1. qu. 1.*
Præ-